

Sygn. akt III AUa 440/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Jolanta Hawryszko (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2013 r. w Szczecinie

sprawy J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w sprawie VI U 1991/11 z dnia 1 października 2011r., o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 kwietnia 2013 r. sygn. akt VI U 3413/12

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Urszula Iwanowska SSA Jolanta Hawryszko

Sygn. akt III AUa 440/13

UZASADNIENIE

J. G. 19 grudnia 2012 roku wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 17 lutego 2012 r., VI U 1991/11 o wypłatę zaległych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę od dnia zawieszenia. Podstawę wznowienia postępowania stanowił wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 roku, zgodnie z którym art. 28 ustawy z 16 grudnia 2010 roku o zmianie ustawy o finansach publicznych, w zakresie w jakim odnosił się do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z wynikającą z art. 2 Konstytucji zasadą zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Organ rentowy w odpowiedzi wniósł o oddalenie skargi w zakresie, w jakim ubezpieczona żąda wypłacenia wstrzymanych świadczeń wraz z odsetkami za zwłokę od dnia ich zawieszenia, z uwagi na fakt, że zaskarżona decyzja o wstrzymaniu wypłaty emerytury wydana została na podstawie przepisu prawa.

Wyrokiem z 3 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił skargę ubezpieczonej o wznowienie postępowania w sprawie VI U 1991/11 o prawo do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją z 21 lutego 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał J. G. emeryturę od 1 lutego 2007 r. Jednocześnie zawiesił wypłatę przedmiotowego świadczenia na podstawie art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń społecznych z powodu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego ubezpieczona wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W związku z uchynieniem powyższego przepisu ustawy emerytalnej, decyzją z 8 kwietnia 2009 r., z dniem 1 marca 2009 r. podjęto wypłatę zawieszonoego świadczenia. Z dniem 1 stycznia 2011 r. z mocy art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz.1726) do ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS dodano art. 103 a zgodnie, z którym prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Zgodnie z przepisem art. 28 ustawy zmieniającej do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie ustawy przepisy ustawy stosuje się, poczynając od 1 października 2011 r. W oparciu o ten przepis Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z 3 października 2011 r. wstrzymał wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 r., powołując się na art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. Nr 257, poz. 1726) wskazując w uzasadnieniu, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Odwołanie ubezpieczonej od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem z 17 lutego 2012 r. w sprawie VI U 1991/11, który jest prawomocny.

Sąd Okręgowy w Szczecinie nie uwzględnił skargi o wznowienie postępowania mimo spełnienia warunków formalnych. Wskazał, że wyrokiem z 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok został opublikowany w Dzienniku Ustaw z 22 listopada 2012 r. (Dz. U. 2012/1285). Dalej sąd meriti wskazał, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, a zatem stwierdzenie niekonstytucyjności tych przepisów ma charakter jedynie częściowy. J. G., która niewątpliwie nabyła prawo do emerytury 1 lutego 2007 r. nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny stwierdził niezgodność z Konstytucją art. 28 ustawy zmieniającej w związku z art. 130 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. Jak bowiem wynika z treści sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego niekonstytucyjność wskazanych przepisów stwierdzona została w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. W sprawie, co prawda wnioskodawczyni nabyła prawo do emerytury przed datą 1 stycznia 2011 r. , jednak w okresie obowiązywania 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, kiedy to koniecznym było rozwiązanie stosunku pracy. Przepis ten obowiązujący do 7 stycznia 2009 r. stanowił bowiem, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia

prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Taka treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie jednoznacznie stwierdzono: „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 do 31 grudnia 2010”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej 130 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później tj. od 1 stycznia 2011 r.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy uznał, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 nie ma wpływu na treść wyroku objętego skargą.

Apelację od wyroku wniosła ubezpieczona, która zarzuciła: - sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany w sprawie materiałem dowodowym wyrażającą się w przyjęciu, że nie mieści się w kręgu osób, w stosunku do których Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 13 listopada 2012 r. wydanym w sprawie K 2/12 stwierdził niezgodność z Konstytucją RP art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 130a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, podczas gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż prawo do emerytury nabyła na podstawie decyzji ZUS z 21 lutego 2007 r. od dnia 1 lutego 2007 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy; - naruszenie art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez jego zastosowanie, podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie i właściwa wykładnia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r. wydanym w sprawie K 2/12 wskazuje, iż przepis ten nie powinien być zastosowany w niniejszej sprawie. Apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez wznowienie postępowania zakończony wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z 17 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt VI U 1991/11 i uwzględnienie jej skargi poprzez zmianę ww. wyroku polegającą na uwzględnieniu jej odwołania od decyzji ZUS w całości, ewentualnie uchylenie ww. wyroku z 17 lutego 2012 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, bądź ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku z 3 kwietnia 2013 r. i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Apelacja ubezpieczonej nie jest uzasadniona. Ustalenia sądu okręgowego są prawidłowe a ocena prawna jest należycie umotywowana, stąd sąd odwoławczy podziela je i przyjmuje za własne. Sąd okręgowy wyraził jednoznaczne i trafne stanowisko, że powołany przez skarżącą wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 dotyczy wyłącznie tej grupy ubezpieczonych, która nabyła prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, mianowicie dotyczy tych ubezpieczonych, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Wbrew stanowisku skarżącej stwierdzenie niekonstytucyjności powyższych przepisów nie obejmuje wszystkich emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów i kontynuują zatrudnienie. Powyższy wyrok nie ma bowiem zastosowania do emerytów, którzy prawo to nabyli wprawdzie przed datą 1 stycznia 2011 r., jednak w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Należy bowiem zaznaczyć, że ustawą z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy emerytalnej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 9 poz. 118) ustawodawca dodał do art. 103

przepis zawarty w ust. 2a, wprowadzając obowiązek uprzedniego rozwiązania stosunku pracy w celu realizacji prawa do emerytury. Od 1 lipca 2000 r. (data wejścia w życie art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS) nierozwiązanie stosunku pracy powodowało, że prawo do świadczenia mogło zostać ustalone, ale nie mogło zostać zrealizowane (zostało zawieszane). Przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej został uchylony mocą art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. nr 228 poz. 1507). Od 8 stycznia 2009 r. treścią ryzyka emerytalnego ponownie było jedynie osiągnięcie odpowiedniego wieku i stażu ubezpieczeniowego. Ten stan prawny obowiązywał do 31 grudnia 2010 r. Od dnia 1 stycznia 2011 r. obowiązuje art. 103a, dodany do ustawy emerytalnej na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., znoszący możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Uwzględniając powyższe, Trybunał stwierdził, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 r. Trybunał podkreślił przy tym, że decyzja o przejściu na emeryturę jest podejmowana przez ubezpieczonego raz na całe życie. Znając warunki, jakie będzie musiał spełnić, aby zrealizować nabyte prawo – w tym wypadku rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą – ma on szansę się do nich przygotować. Osoby, które przeszły na emeryturę w latach 2009-2010 bez konieczności rozwiązywania stosunków pracy, w związku z decyzją ustawodawcy o objęciu ich tym obowiązkiem, nie miały takiej możliwości.

Taka wykładnia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku (pkt 9 uzasadnienia) gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Analiza okoliczności faktycznych sprawy wskazuje, że ubezpieczona co prawda nabyła prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., jednak nastąpiło to od dnia 1 lutego 2007 r., co w świetle powyższego wyklucza ją z kręgu osób, które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. W dacie powstania jej prawa w związku z obowiązującym wówczas art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS musiała liczyć się z tym, że nierozwiązanie stosunku pracy, skutkować będzie zawieszeniem wypłaty emerytury, dlatego wprowadzone aktualnie rozwiązanie nie stanowi dla niej okoliczności nowej, na którą nie miała szans się przygotować. Wydanie przez organ rentowy decyzji w dniu 8 kwietnia 2009 r. niczego w sytuacji wnioskodawczynie nie zmieniło w zakresie istnienia prawa do emerytury. Ta ostatnia decyzja dotyczyła tylko ponownego ustalenia wysokości świadczenia i wznowienia jego wypłaty. Decyzja o przejściu na emeryturę jest podejmowana przez ubezpieczonego raz na całe życie. Prawo to ubezpieczony nabywa jeden raz i w przypadku ubezpieczonej nastąpiło to w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W konsekwencji ubezpieczona nie mieści się w kręgu osób, do których ma zastosowanie stwierdzenie niekonstytucyjności omawianego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy słusznie uznał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 stwierdzający niekonstytucyjność przepisu art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie ma wpływu na treść objętego skargą wyroku Sądu Okręgowego z dnia 17 lutego 2012 r., sygn. akt VI U 1991/11, co musiało skutkować jej oddaleniem.

Wynika z tego, że zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający skargę ubezpieczoną odpowiada prawu, zaś apelująca nie przedstawiła w tym zakresie argumentacji, która mogłaby zmienić tę ocenę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.